

Tytuł: Paracetamol i ibuprofen jako zalecane analgetyki i antypiretyki OTC. Standardy postępowania 2009. / Paracetamol and ibuprofen as recommended analgetics OTC. Standards of application.

Słowa kluczowe: leki przeciwgorączkowe paracetamol ibuprofen leki „bez recepty” leki przeciwbólowe leki przeciwzapalne

Keywords: OTC analgetic ibuprofen antipyretic antiinflammatory drugs paracetamol

Autorzy:

Andrzej Radzikowski - Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci, I Katedra Pediatrii, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie:

Dwa leki – paracetamol i ibuprofen są analgetykami i antypiretykami dostępnymi w aptekach bez recepty jako sprzedawane „z kontuaru”, czyli Over The Counter (OTC) i są powszechnie stosowane w samoleczeniu, a także ordynowane przez aptekarzy. Paracetamol nie jest lekiem przeciwzapalnym. Działanie wywołuje centralnie, osłabiając percepcję bólu w mózgu i transmisję bólu w rdzeniu kręgowym. Obniża gorączkę także poprzez działanie centralne na termostat podwzgórzowy. Paracetamol jest lekiem wyjatkowo bezpiecznym i dlatego jest lekiem OTC i również dlatego jest „złotym standardem” leczenia analgetycznego i antypiretycznego, z którym porównuje się bezpieczeństwo i skuteczność innych leków antypiretycznych i analgetycznych. Nie jest lekiem gastrotoksycznym i neurotoksycznym. Dopiero poważne ponad 10-krotne przekroczenie dawki, np. w celach samobójczych, lub przedłużone stosowanie kilkakrotnie przekroczonych dawek paracetamolu może być z hepatotoksycznym. Ibuprofen jest niesterydowym lekiem przeciwzapalnym (NLPZ) i jego działanie analgetyczne i antypiretyczne wynika z jego aktywności przeciwzapalnej oraz z centralnego, „paracetamolopodobnego” działania zmniejszającego transmisję i percepcję bólu. Badania in vitro na modelach tkankowych, badania epidemiologiczne i szeroko zakrojone badania kliniczne kwalifikują go jako najbezpieczniejszy z klasycznych NLPZ. Dlatego właśnie zyskał status leku dostępnego bez recepty (OTC). Wiadomo jednak, że – szczególnie w zwiększonych dawkach lub stosowany zbyt długo – ma działanie gastro- i nefrotoksyczne. Jako lek przeciwzapalny i o silniejszym działaniu przeciwgorączkowym i przeciwbólowym od paracetamolu – co wykazano w licznych badaniach porównawczych – w zakażeniach dróg oddechowych, a także w tzw. zapaleniach jamowych, tj. migrenie i bólach miesiączkowych, powinien być stosowany jako pierwszy w 6-godzinnych odstępach przez 3–5 dni. W razie potrzeby powinien zostać wzmocniony, a jeżeli potrzebne jest dłuższe leczenie – zastąpiony przez paracetamol.

Abstract:

Two antipyretic and analgetic drugs- paracetamol and ibuprofen are available without prescription as having over the counter status (OTC). They are widely used by patients in self-treatment and are often suggested by pharmacist. Paracetamol is not antiinflammatory drug. Its action is purely central. Blocking prostaglandin and NO synthesis decrease brain perception and spinal transmission of pain signals. Blocking prostaglandin synthesis in brain it acts also on hypothalamic thermostat decreasing setpoint and resulting in temperature reduction. Ibuprofen is a nonsteroidal antiinflammatory drug and its analgetic and antipyretic activity is a result of antiinflammatory peripheral activity and central “paracetamol-like” action on brain and spine. In vitro investigation on tissue model, in epidemiological study of gastrototoxicity and in wide spectrum clinical investigation in adults and in children, and in comparison of ibuprofen with paracetamol ibuprofen was labeled as a safest drug amongs classical NSAID. For his antiinflammatory activity and stronger analgesic and antipyretic effectivity in comparison with paracetamol in respiratory tract infection, in migraine and in menstrual pain ibuprofen should be applied as the first in regular 6 hours intervals for the 3–5 days, and if it appears necessary it may be supported or substituted with paracetamol.